

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 24/15936-6
Saksbehandler Anna Despard Asgard

Høringssvar Statnett: reinvestering Skagerrak 1 og 2

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	17.12.2024	202/24

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 17.12.2024 sak 202/24

Møtebehandling

Representanten Kai Steffen Østensen (Ap) fremmet følgende alternativt forslag på vegne av H, Ap, FrP, KrF, Sp, SV:

1. De høye strømprisene i prisområdet NO2 er en stor økonomisk belastning for innbyggerne i Agder og setter regionens næringsliv i en kritisk situasjon med betydelig høyere driftskostnader og svekket konkurransekraft. Med bakgrunn i denne situasjonen er Agder fylkeskommune av den oppfatning at ei reinvestering i Skagerrak 1 og 2 ikke er tjenlig for innbyggerne og næringslivet i fylket, og vil motsette seg dette.
2. Fylkesutvalget i Agder mener vi må gjenvinne nasjonal kontroll over vårt strømmarked og Agder fylkeskommune anbefaler derfor at dagens kabler fases ut, og ikke fornyes. Agder fylkeskommune mener derfor at ei videre utgreiing av reinvestering i Skagerrak 1 og 2 ikke bør gjennomføres.
3. Situasjonen med store prisforskjeller mellom prisområdet NO2 og resten av landet må, av hensyn til innbyggere og næringsliv i regionen, løses.
4. Forsyningssikkerheten må styrkes gjennom energieffektivisering, oppgradering av eksisterende kraftproduserende anlegg, lokal energiproduksjon og -lagring, oppgradering av kraftnettet med smarte løsninger og endret risikovurdering for utfall, samt fjerning av regionale flaskehalsar som begrenser effektiv utnyttelse.
5. Fylkesutvalget etterlyser tiltak for å dempe prisforskjellene og konkurransevridningen mellom landsdelene i påvente av mer strukturelle endringer i strømmarkedet.

Votering

Fellesforslaget fra H, Ap, FrP, KrF, Sp, SV og V ble enstemmig vedtatt, fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak falt.

Fylkesutvalget - vedtak

1. De høye strømprisene i prisområdet NO2 er en stor økonomisk belastning for innbyggerne i Agder og setter regionens næringsliv i en kritisk situasjon med

betydelig høyere driftskostnader og svekket konkurransekraft. Med bakgrunn i denne situasjonen er Agder fylkeskommune av den oppfatning at ei reinvestering i Skagerrak 1 og 2 ikke er tjenlig for innbyggerne og næringslivet i fylket, og vil motsette seg dette.

2. Fylkesutvalget i Agder mener vi må gjenvinne nasjonal kontroll over vårt strømmarked og Agder fylkeskommune anbefaler derfor at dagens kabler fases ut, og ikke fornyes. Agder fylkeskommune mener derfor at ei videre utgreiing av reinvestering i Skagerrak 1 og 2 ikke bør gjennomføres.
  3. Situasjonen med store prisforskjeller mellom prisområdet NO2 og resten av landet må, av hensyn til innbyggere og næringsliv i regionen, løses.
  4. Forsyningssikkerheten må styrkes gjennom energieffektivisering, oppgradering av eksisterende kraftproduserende anlegg, lokal energiproduksjon og -lagring, oppgradering av kraftnettet med smarte løsninger og endret risikovurdering for utfall, samt fjerning av regionale flaskehalsar som begrenser effektiv utnyttelse.
  5. Fylkesutvalget etterlyser tiltak for å dempe prisforskjellene og konkurransevriddingen mellom landsdelene i påvente av mer strukturelle endringer i strømmarkedet.
-

Høringssvar Statnett: Reinvestering Skagerrak 1 og 2

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Fylkesutvalget vedtar følgende innspill:

1. Konsekvenser av nullalternativet, som er å drifte dagens kabler frem til de slutter å virke, må utredes grundig. Fordeler og ulemper ved utfasing samt premisser som legges til grunn for en eventuell konklusjon må bli forståelig og oversiktlig belyst. Dette gjelder også korte og langsiktige virkninger på priser i prisområdet NO2.
2. Konsekvenser av eventuell reinvestering må utredes grundig. Fordeler og ulemper ved fornyelse av forbindelsene, samt premisser som legges til grunn for en eventuell konklusjon må bli forståelig og oversiktlig belyst. Dette gjelder også korte og langsiktige virkninger på priser i prisområdet NO2.
3. Situasjonen med store prisforskjeller mellom prisområdet NO2 og resten av landet må, av hensyn til innbyggere og næringsliv i regionen, løses før beslutning om reinvestering kan fattes.
4. Forsyningssikkerheten bør styrkes gjennom energieffektivisering, oppgradering av eksisterende kraftproduserende anlegg, lokal energiproduksjon og -lagring, oppgradering av kraftnettet med smarte løsninger og endret risikovurdering for utfall, samt fjerning av regionale flaskehalsen som begrenser effektiv utnyttelse.
5. Dersom det besluttes å reinvestere mellomlandsforbindelsene Skagerrak 1 og 2 bør trasé med minst påvirkning på natur, miljø og mennesker velges. Mest mulig parallell føring med eksisterende trasé anbefales, samt ikke å utrede mindre aktuelle traséalternativer, for å minimere kostnad og tidsbruk ved oppstart av arkeologiske registreringer.
6. Alternativ 4.0 fremstår ved en eventuell reinvestering som minst ønskelig fra et samlet perspektiv. Av hensyn til friluftsliv frarådes 3.1. For å forenkle vedlikehold og drift av fylkesvei, anbefales mest mulig bruk av jordkabel.
7. Eventuell reinvestering må ikke hindre havbruksinteressene i området. Marin natur må hensyntas. Konsekvensutredningen bør stille krav til oppdatert informasjon, dialog med fiskeriinteresser og kartlegging av påvirkning på fremtidig havbruk, uavhengig av arter. Risiko ved elektromagnetiske felt må kartlegges for gytefelt og oppvekstområder for yngel, både for fisk og skalldyr.

Vedlegg

- Vedlegg 1 Statnetts melding reinvestering
- Vedlegg 2 Forslag til utredningsprogram
- Vedlegg 3 Akvakulturregisteret områder havbruk

Sammendrag

Statnett melder at de vurderer reinvestering av mellomlandsforbindelsene Skagerrak 1 og Skagerrak 2, som nærmer seg forventet levetid. Fylkeskommunedirektøren mener at en beslutning om reinvestering må vurdere virkning på pris, og at tiltak må iverksettes for å utjevne prisforskjeller mellom prisområde NO2 og resten av landet. Tiltak for å bedre forsyningssikkerhet i Norge, blant annet energieffektivisering, bør iverksettes uavhengig av eventuell reinvestering.

Fylkeskommunedirektøren mener trasé for eventuell ilandføring og tilknytning må ha minst mulig virkning på natur, miljø og mennesker og at det derfor er ønskelig å benytte jordkabel samt samlokalisere i størst mulig grad med eksisterende linje. Påvirkning på marin natur må kartlegges og minimeres, heriblant påvirkning på fiskeri og havbruk.

Saksopplysninger

Statnett og danske Energinet, som er ansvarlig for elektrisitets- og naturgasssystemene i Danmark, driver fire likestrømforbindelser mellom Norge og Danmark, kjent som Skagerrak-forbindelsene (SK 1, 2, 3 og 4). De to eldste forbindelsene, SK1 og SK2, nærmer seg slutten av sin levetid. Statnett og Energinet har besluttet å vurdere reinvestering, med hovedbegrunnelse at forbindelsen bidrar til bedre utnyttelse av et samlet nordisk og europeisk kraftsystem, og gir forsyningssikkerhet i form av avlastning når bruk i Norge overstiger selvforsyning. Nullalternativet er at forbindelsene fortsetter å benyttes til de slutter å fungere, hvorpå de tas ut av drift på permanent basis.

Statnett har sendt melding med forslag til utredningsprogram (vedlegg 1 og 2) for behandling til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), som har sendt den på høring. De meldte tiltakene berører Kristiansand, Vennesla, Birkenes og Lillesand kommuner. Agder fylkeskommune og de berørte kommunene samt Statsforvalteren møtte NVE og Statnett 19.11.24. Møtet fant sted på fylkeshuset i Kristiansand, med totalt 19 deltakere fysisk og digitalt. Samme kveld arrangerte Statnett og NVE åpent folkemøte i Kristiansand.

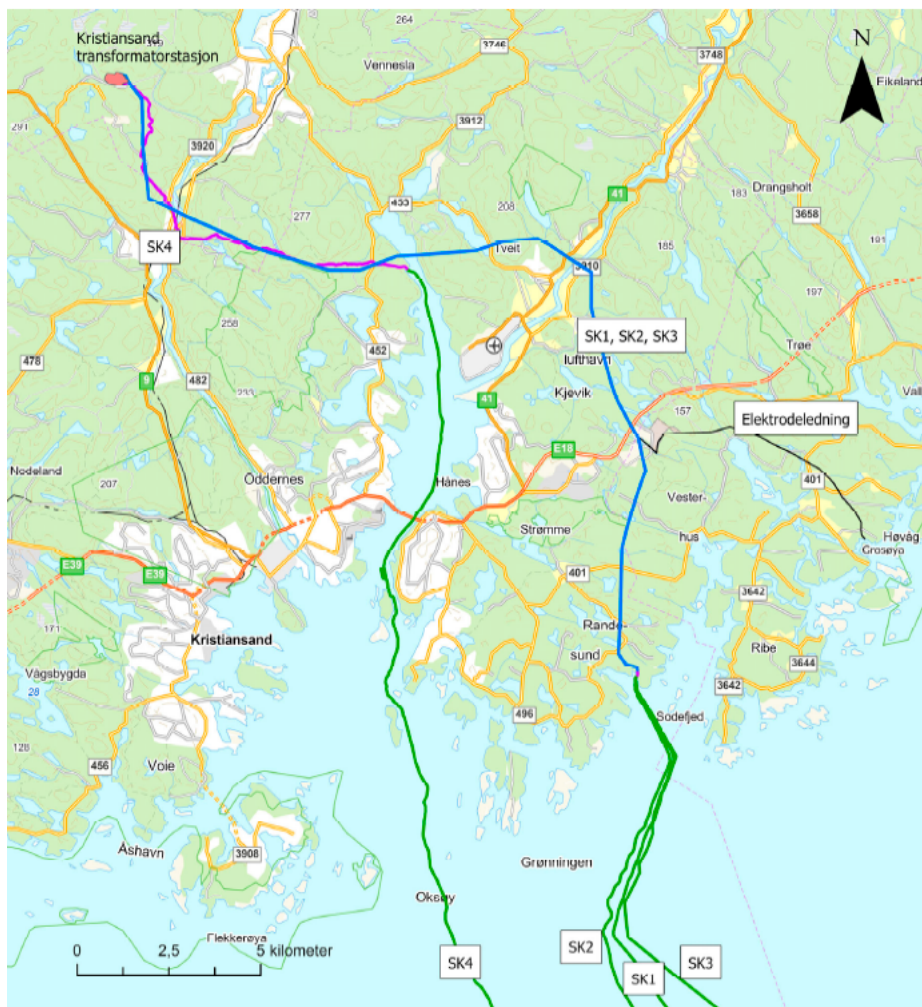
Saksbehandlingsprosess

Figur 1: Saksbehandlingsprosess

Figur 1 viser søknadsprosessen. Etter avsluttet høring vil NVE fastsette endelig utredningsprogram som beskriver hvilke utredninger som må gjennomføres. Etter at tiltakene og konsekvensene er utredet og vurdert kan Statnett, dersom man beslutter reinvestering, utarbeide konsekvensutredning og konsesjonssøknad som sendes NVE.

I denne høringsrunden ønsker NVE tilbakemelding på mangler i Statnetts forslag til konsekvensutredninger, innspill til Statnett sine traseer og ilandføringer og forslag til andre traseer eller ilandføringer. Høringsfrist er 31.12.24. Hverken kommunene eller Agder fylkeskommune har fått innvilget utsatt frist.

Figur 2: Dagens Skagerrak-forbindelser der luftledningstrase for SK1-3 er markert i blått, jordkabeltrase for SK4 i violett, og sjøkabeltraseer i grønt.

Statnetts begrunnelse for vurdering av reinvestering

Figur 2 viser dagens forbindelser. Meldingen angir at Statnett og Energinet vurderer reinvestering ut ifra beregninger om markedsnytte, nærmere spesifisert optimal utnyttelse av samlet kraftproduksjon i Norge og nabolandene. Dette angis å redusere kostnader knyttet til nødvendig kraftproduksjon for å dekke forbruk i et samlet europeisk kraftsystem. Markedsnytte defineres som *større flaskehalsinntekter, bedre betalt eksport og billigere import*. Meldingen vurderer ikke konsekvensene av disse tre faktorene for prisområdet NO2. Det oppgis at dersom Statnett og Energinet beslutter å utarbeide konsesjonssøknad, vil det gjennomføres en helhetlig analyse som beskriver samfunnsøkonomisk nytte, kostnader, prisvirkninger i Norge og drøfting av andre alternative løsninger. Forslag til utredningsprogram oppgir at tiltakets eventuelle konsekvenser for lokalt og regionalt næringsliv skal utredes/beskrives, herunder sysselsetting og verdiskaping.

Statnett utdyper i e-post at Norge er i dag selvforsynt med kraft i de fleste år, men avhengig av import av kraft i tørrår, noe som vil forsterkes ved svakere energibalanse. Både økt produksjon og redusert forbruk vil styrke energibalansen. For eksempel er det økonomiske potensialet for energieffektivisering i bygninger i

Norge i dag på om lag 13 TWh frem til 2050, noe som kan bli høyere ved større satsing¹.

Videre sees melding om reinvestering i lys av forsyningssikkerhet, der nordisk samarbeid i kraftmarkedet anses å bidra, siden Norge da kan importere i år med lav produksjon av vannkraft. Det oppgis at undersjøisk energiinfrastruktur har risiko for langvarige havarier eller kan bli utsatt for sabotasje. Fra et beredskapshensyn oppgis derfor at Norge er tjent med noe overkapasitet på egen kraftproduksjon, slik at man ikke er avhengig av fungerende mellomlandsforbindelser i tider der behovet overskrider egen produksjon. Økt energieffektivisering samt bedre utnyttelse av eksisterende kraftnett gir mindre kraftbehov og dermed økt selvforsyningsgrad. SINTEF og NTNU har angitt tre råd for å sikre Norge mot energikriser: 1. massiv satsing på smartere nett; 2. øke nettutnyttelsen gjennom bedre risikovurdering; 3. fremme lokale løsninger, fjerne flaskehals og benytte fleksibilitet².

Ifølge meldingen vil ikke en eventuell reinvestering utløse andre enn allerede planlagte tiltak i transmisjonsnettet, slik som planlagte tiltak mellom Sørlandet og Østlandet, behandlet som konseptvalgutredning på fylkestinget 12.12.2023 (sak 34/23). Det oppgis at den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av reinvestering i SK1 og SK2 øker ved forsterkninger i nettet i Norge, som gir mindre flaskehals innenlands. Bedre innenlands forbindelser skal gi økt utnyttelse av mellomlandsforbindelser, og økt handel, og derved øke nytten og lønnsomheten av reinvestering av SK1 og 2. Meldingen inkluderer utvidelse av Kristiansand transformatorstasjon.

Samlet har Skagerakforbindelsene i dag en kapasitet på ca. 1700 MW. Uten reinvestering legger Statnett til grunn at SK1 og SK2 går ut av drift før 2030, slik at samlet kapasitet mellom Norge og Danmark reduseres til 1200 MW. Det er ikke tatt stilling til hvilken kapasitet det vil bli på en reinvestert forbindelse, men den blir høyere enn i dag.

Forslag til traseer for ilandføring

SK1, SK2 og SK3 går i dag som luftledning fra mufteanlegget ved Kvarenes, på siste del av strekket parallelt med SK4 som går i jordkabel fra Kvevika. Alle til strømretteranlegg i Kristiansand transformatorstasjon. Statnett konsesjonssøkte i 2023 bygging av Stemmen transformatorstasjon i Vennesla kommune. Søknaden er ikke tatt til behandling av NVE, og Kristiansand transformatorstasjon blir tilknytningspunkt ved eventuell reinvestering.

Figur 3 viser de meldte alternativene. Alternativ 3.0 er foreslått parallelt med dagens trasé for SK1, SK2 og SK3 på hele strekningen (med unntak av 3.1), mens alternativ 2.0 og 4.0 er foreslått parallelt på deler av strekningen. Alternativ 2.0 er delvis parallell med dagens trasé for SK4. I alternativ 2.0 vil Statnett vurdere boring ved krysning av Otra og jernbane. Alternativ 4.0 sammenfaller på to korte strekk med

---

¹ https://publikasjoner.nve.no/eksternrapport/2021/eksternrapport2021_06.pdf

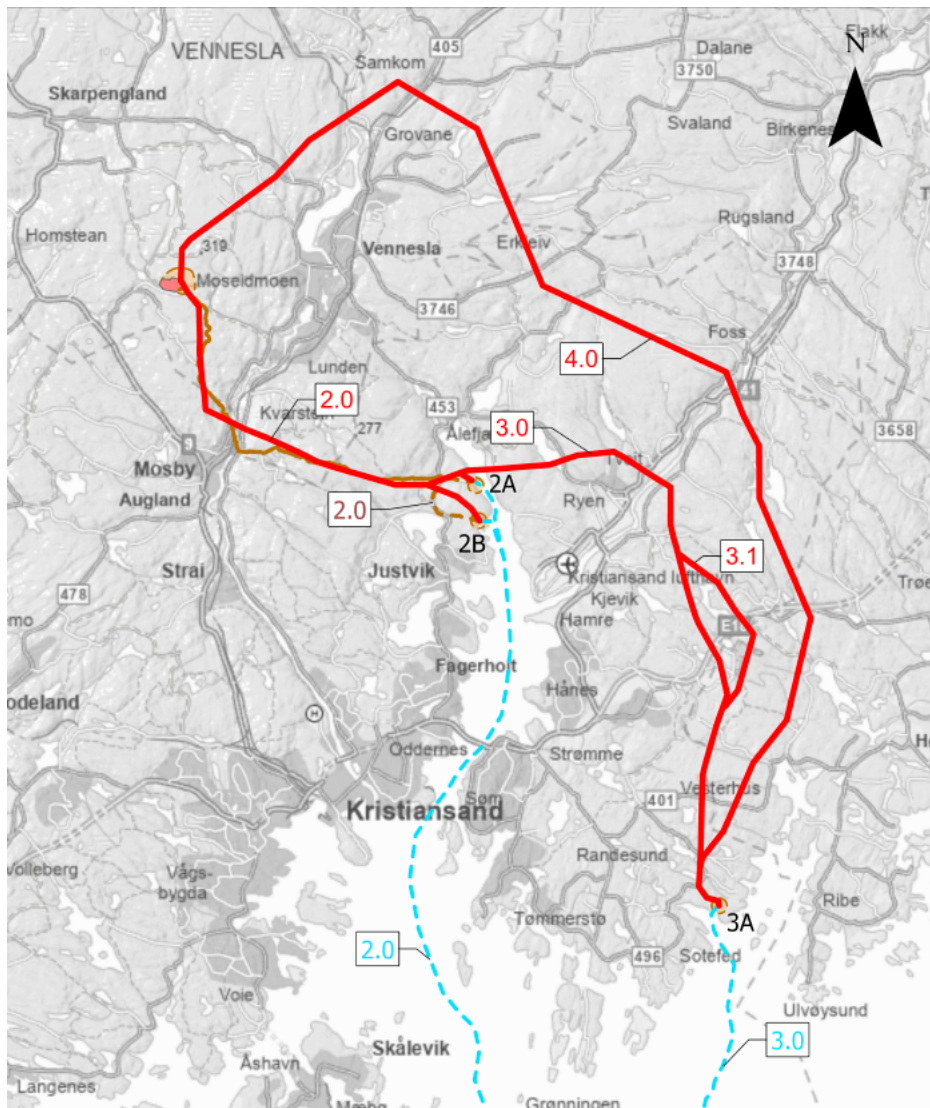
² <https://www.sintef.no/siste-nytt/2024/slik-sikrer-vi-norge-mot-nye-energikriser/>

eksisterende transmisjonsnett (figur 5), men utgjør på resten av traseen et nytt, stort inngrep i form av teknisk infrastruktur.

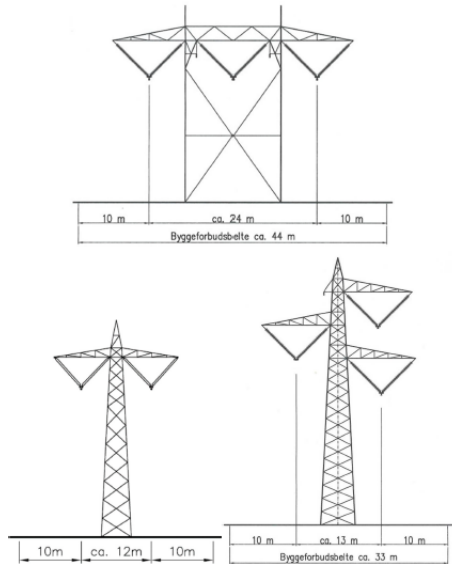
Med alternativ 3.0 eller 4.0 som trasé vil Statnett vurdere å flytte SK3 (forventet levetid til 2042) og elektroledning til den nye masterekken. Dette vil i så fall åpne for å rive masterekke som i dag fører SK1, SK2 og SK3. Jordkabel- og luftledningstrasé i alternativ 2.0 åpner ikke for rivning av denne ledningen.

Parallell føring åpner for gjenbruk av riggplasser, anleggsveier og ryddegater. Det er i så fall foreslått å gjenbruke master for krysning av Otra og ved Sørlandsparken, grunnet tett bebyggelse. Alternativt går 3.1 utenom Sørlandsparken i ny deltrasé. Ved landfall i Kvarnes (alternativ 3.0 og 4.0) kan eksisterende muffeanlegg gjenbrukes, mens 2.0 fordrer ny infrastruktur i Kvevika.

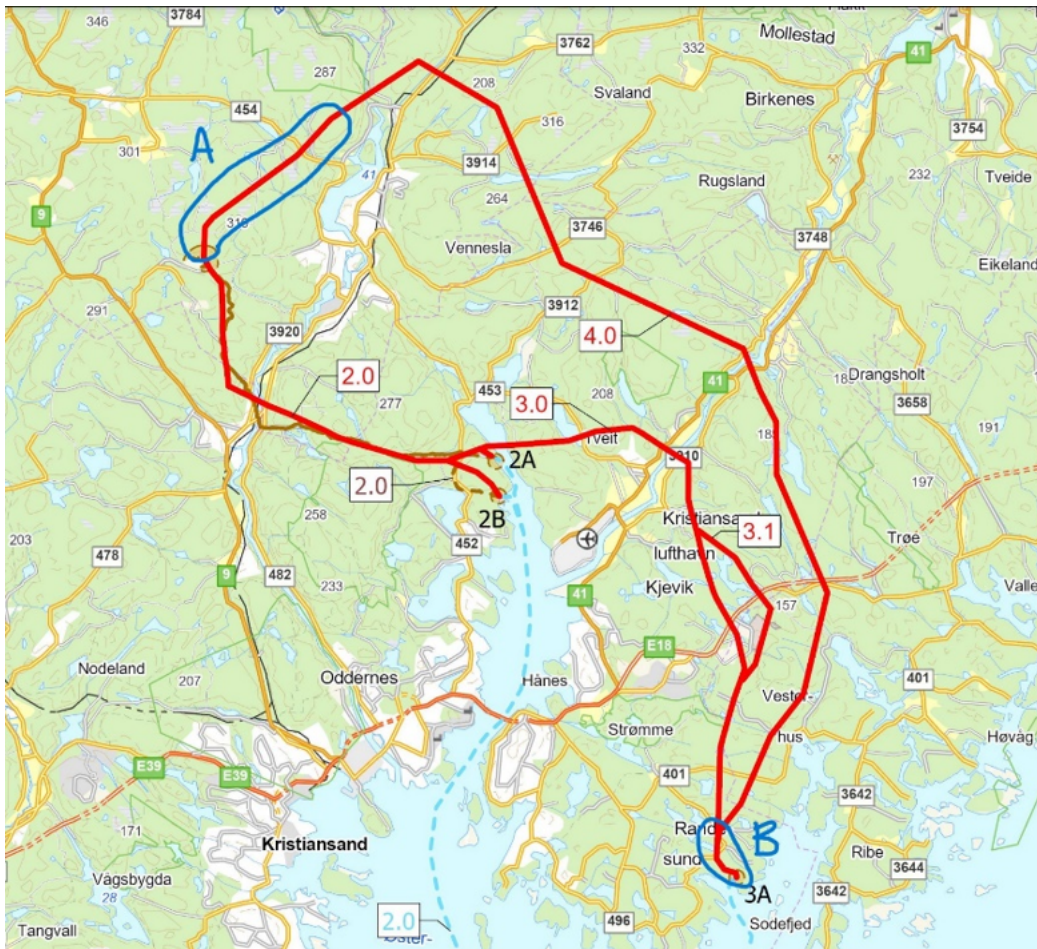
Figur 3: meldte alternativ for ilandføring og tilknytning til transformatorstasjon

Figur 4 viser de ulike mastetyper som vurderes. Meldingen angir at tiltak som fargesetting av master og matting av linjene kan minimere påvirkning på landskap. Portalmast krever bredere ryddebelte enn master med trekantoppheng.

Figur 6: Figuren viser mastebilde for meldte 320 kV og 525 kV-liketramsledninger. Portalmast (øverst), DC-mast (nede til venstre) og lårmmast (nede til høyre). Avstanden fra nederste faseleder og til bakken er omtrent lik for alle tre alternativ og er normalt 25-30 meter.

Figur 4: alternativ for master, med angitt byggeforbudsbelte ¹⁸

Figur 5: Trasealternativ 4.0 følger eksisterende transmisjonsnett (Kristiansand-Brokke og Kristiansand-Arendal) om lag 5 km, samt dagens trase for SK1, 2 og 3 i om lag 1,5 km, markert med henholdsvis A og B i kartskissen.

Vurderinger

Markedsnytte

Forslag til utredningsprogram oppgir at tiltakets eventuelle konsekvenser for lokalt og regionalt næringsliv skal utredes/beskrives. Når det gjelder beslutning om å vurdere reinvestering, mener fylkeskommunedirektøren at markedsnyttene av SK1 og SK2, her definert som *større flaskehalsinntekter, bedre betalt eksport og billigere import* må utredes grundig med tanke på konsekvensene for prisområdet NO2, både for private forbrukere og næringslivet. Fylkeskommunedirektøren mener beslutning om reinvestering ikke må fattes før tiltak iverksettes for å avhjelpe den konkurranse- og levekårsvridende påvirkningen av høye strømpriser i regionen. Fylkesutvalgets innspill til Strømprisutvalget vedtatt 28.11.23 (sak 38/23) oppfordrer blant annet til at større del av flaskehalsinntektene brukes til å redusere nettleie, at kraftkablene betaler for marginaltaptet de påfører kraftsystemet, raskere utbygging av kraftnett mellom regioner samt at energieffektivisering intensiveres.

Fra et beredskapshensyn oppgis det i meldingen at Norge er tjent med noe overkapasitet på egen kraftproduksjon, slik at man ikke er avhengig av mellomlandsforbindelser i tider der behovet overskrider egen produksjon. Fylkeskommunedirektøren mener Norge uavhengig av eventuell reinvestering av SK

1 og 2 bør sikres ytterligere mot energikriser ved storsatsing på smartere nett, bedre risikovurdering for å øke nettutnyttelsen og å fremme lokale løsninger, fjerne flaskehalsar og benytte latent fleksibilitet i kraftnettet.

Merknader til utredningsprogram

Forslaget til utredningsprogram omhandler bl.a. fiskeri og havbruk, med plan om å beskrive fiskeriaktiviteten i området og hvilke redskapstyper som brukes. I tillegg skal det være særskilt fokus på områder hvor det benyttes aktive redskap, f.eks. trål. Ved behov for informasjon utover Fiskeridirektoratets base Yggdrasil er det planlagt å ta kontakt med lokale fiskerlag. I tillegg skal utredningen bygge på annen relevant informasjon fra øvrige temautredninger, herunder for (marint) naturmangfold.

Meldingens vedlagte rapport fra Ask rådgivning (2009) er ikke oppdatert i forhold til data fra Akvakulturregisteret, og er utdatert i forhold til nyere data fra sporingstjenesten som kan kartlegge fiskefartøy sine bevegelser og fangstaktivitet. Havbruksaktiviteten i området (se kart, vedlegg 3) består i dag av områder avsatt til havbeite, to lokaliteter til oppdrett av matfisk laks, ørret og regnbueørret samt et område til havbeite hummer.

Fylkeskommunedirektøren mener det er viktig at kartlegging av fiskeriaktivitet og oversikt over redskapsbruk tar høyde både for sesongvariasjoner og variasjoner som følge av dynamiske endringer i bestander sin størrelse og utbredelse. Statnett oppfordres derfor til å ta kontakt med fiskernes organisasjoner så tidlig som mulig i prosessen og involvere fiskeriinteressene i arbeidet. Ved vedtatt tiltak bør dialog etableres for å planlegge ev. anleggsperiode og hvordan arbeidet kan utføres uten å hindre fiske i området.

For Agder er det viktig at fiskefelt i tilstøtende havområder ikke blir forringet. Det er bra at tiltaket planlegges slik at det ikke skal være til hinder for fiskeriinteressene i området og slik at det skal være overtrålbart i etterkant av eventuell realisering. Det er viktig at kabler spyles ned ved kryssing av trålfelt og at stein minst mulig benyttes som alternativ tildekking, ettersom steindumping kan ødelegge trålfeltene. For fiskeriinteressene, som for havbruk, er det verdi i at risikoen for elektromagnetiske felt i nærheten av kablene og hvordan dette potensielt kan påvirke bestanders utbredelse blir vurdert, både på felt der det utøves fiskeriaktivitet, men spesielt for kartlagte gytefelt og oppvekstområder for yngel.

Havbruk

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at konsekvensutredningen fordrer å ta kontakt med lokalitetsinnehaver og ev. få oppdatert kartplot for å sikre at tiltaket ikke vil berøre og ev. skade lokalitetens forankringssystem. Tiltaket bør planlegges slik at det ikke er til hinder for havbruksinteressene i området. For avsatte havbruksarealer bør det foreligge vurdering av om tiltaket kan komme i konflikt med fremtidig lokalitet.

Fylkeskommunedirektøren mener det bør vurderes hvordan aktuelle traseer kan påvirke fremtidige muligheter for havbruk i området, uavhengig av arter. Det er spesielt interessant med behov for sikkerhetssoner for senere etableringer av

registrerer synlige kulturminner i overflaten og flater med potensiale for automatisk fredede kulturminner under bakken. Fase 2 innebærer at man kommer tilbake og undersøker flatene med potensiale med enten spade eller gravemaskin. Det lages to budsjett for hver fase, hvor budsjettet til fase 2 avhenger av hvor mange flater med potensiale som ble registret under fase 1. Hvis man ikke finner flater med potensiale under fase 1, bortfaller behovet for en fase 2.

All ny infrastruktur som anlegges i forbindelse med de ulike traséalternativene må undersøkes med en arkeologisk registrering jf. kulturminneloven §9. Da inkludert anleggsveier til traséalternativene, rigg-områder, brakkerigger, materialdepot, m.fl. Det er vanligvis disse strukturer som tar mest urørt eller dyrket mark, og det anbefales at de mest mulig legges på eksisterende veinett inn til linjealternativene eller områder som har fungert som anleggsområder tidligere. Plasseringen bør være på plass før oppstart av arkeologisk registrering, for utredning sammen med linjealternativene. Hvis de ikke er klare til en fase 1 av den arkeologiske registreringen, kan de utredes som del av fase 2. Oppstart av arkeologisk registrering bør starte så snart avgrensning av tiltaksområdene er bestemt.

Nyere tids kulturminner

Ut ifra informasjonsmøtet synes det som om kulturminneinteresser vil vurderes i videre planarbeid. Nyere tids kulturminner, kulturmiljøer og SEFRAK-bygg som kan bli berørt av tiltakene inkluderer Setesdalsbanen vest for Grovane ved Vennesla sentrum (Id 226552) - Kulturmiljø på Isefjær i Isefjærfjorden med 7 SEFRAK-registrerte bygninger (6 bygg fra før 1850 og et bygg oppført i perioden mellom 1850-1900) og bevaringsverdig lokalitet Id 223318-1 (støttemur); Krigsminnelokalitet Id 10665, bosetning aktivitetsområde Tun på Foss (Id 128467-1) m/to Sefrak registrerte bygg og postveien Id 177211-1. - Eldre kulturmiljø på Ålefjær (eksisterende ledning krysser Ålefjærfjorden sør for det ovennevnte kulturmiljøet). Sjøkabelen ligger delvis innenfor innseiling til Kristiansand, som er et kulturlandskap av nasjonal interesse (Id K490).

Fylkeskommunedirektøren kommer til å oppfordre forslagstiller til å samkjøre prosjektering med bl.a. aktuelle arealplaner og kommunale kulturminneplaner. En bør gjennom planprosessen spesielt vurdere tiltakene med hensyn til å bevare og sikre opplevelsesverdier av nyere tids kulturminner, kulturmiljøer, og enkelte bygg og konstruksjoner i planen. Utbygger og kommunen vil bli oppfordret til å ta kontakt med seksjon for nyere tids kulturminner for å diskutere videre fremgangsmåte.

Forvaltning

Uavhengig av trasé vil eventuell fornyet Skagerakforbindelse krysse og/eller føres langs fylkesveier. Tiltakshaver vil i slikt tilfelle søke fylkeskommunen om tillatelse til framføringstrasé, og for tiltak i tilknytning til fylkesvei (luftstrekk, graving/boring). Det samme gjelder nye eller utvidet bruk av eksisterende avkjørsler fra fylkesvei, og riggplasser i tilknytning til fylkesvei. Med tanke på fremtidig drift og vedlikehold av fylkesveier er det å foretrekke at kabler legges i bakken.

Regionplan Agder 2030

Saken kan påvirke Agders potensial som et bærekraftig lavutslippssamfunn med gode levevilkår i form av innvirkninger på natur, deriblant marin natur, miljø, friluftsliv og arkeologi/kulturminner. Potensielle ringvirkninger av fornyet mellomlandsforbindelse i form av innvirkning på energipris og dermed vilkår for næringsliv, har innvirkning på levekår. Forsyningssikkerhet er sentralt i å opprettholde et stabilt og bærekraftig samfunn.

Konsekvensene for regionen på innbyggerne nå og i fremtiden, berører barn og unge.

Økonomiske konsekvenser

Reinvestering av Skagerrak 1 og Skagerrak 2 kan ha indirekte økonomiske konsekvenser for Agder fylkeskommune i form av påvirkning på pris og forsyningssikkerhet i regionen. Avbøtende tiltak som eventuelt blir vedtatt og trer i kraft kan avbøte slike virkninger. Saken har ikke direkte økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren mener virkning på pris må vurderes i en beslutning om reinvestering av de eldste Skagerrakforbindelsene. Tiltak for å utjevne prisforskjeller mellom regionen og resten av landet må iverksettes. Bedre forsyningssikkerhet gjennom blant annet energieffektivisering, bør ivaretas uansett om reinvestering blir besluttet.

Fylkeskommunedirektøren mener trasé med minst mulig virkning på natur, miljø og mennesker er ønskelig, og at dette inkluderer jordkabel i størst mulig grad samt samlokalisering med eksisterende linje. Marin natur må kartlegges, og påvirkning - også på fiskeri og havbruk - må minimeres.

Kristiansand, 10.12.2024

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Anita Henriksen
fylkesdirektør